

ת"פ 31288/05/15 - מדינת ישראל נגד מ ק

בית משפט השלום בכפר סבא
ת"פ 31288-05-15 מדינת ישראל נ' ק

בפני
בעניין: כבוד השופטת מרב גרינברג
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד דנית שושן

המאשימה

נגד

מ קע"י ב"כ עו"ד ג'ואד נטור

הנאשם

גזר דין

רקע כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירה של **תקיפת בת זוג** - לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק") (שתי עבירות), **תקיפה חבלנית של בת זוג** - לפי סעיף 382 (ג) לחוק (שתי עבירות), ואיומים - לפי סעיף 192 לחוק (שתי עבירות).
2. כמפורט באישום הראשון לכתב האישום, ביום 12.05.15 איים הנאשם על בנו בן ה-11 ובת זוגו (המתלוננת) בפגיעה בחייהם וכן דחף את המתלוננת. עוד נטען שביום 25.04.15, בביתם, נעל הנאשם את המתלוננת וכשניסתה לצאת, משך אותה הנאשם וחבל בכף ידה. באישום נוסף נטען שבמהלך חודש ספטמבר 2014, ביקש הנאשם מהמתלוננת שתצא מהבית וכשסירבה בעודה יושבת על מיטת בנה, הרים את המיטה וכתוצאה מכך נפלה המתלוננת ונחבלה. באישום האחרון, מיוחסת לנאשם תקיפת המתלוננת ע"י משיכה בשערותיה והכנסת ראשה לאסלת השירותים, כשנה עובר למועד האישום הראשון.
3. ביום 15.12.15 הגיעו הצדדים להסדר טיעון דיוני. הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן, הורשע והופנה לקבלת תסקיר. המאשימה הדגישה עמדתה למאסר בפועל לצד רכיבים נלווים.

סיכום ההליך הטיפולי שעבר הנאשם

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום כנגד הנאשם, הוגשה בעניינו בקשה לעוצרו עד תום ההליכים. במסגרת הליך זה עתרה ההגנה לשחרור הנאשם להליך טיפולי ייעודי ב"בית נועם". בעניינו של הנאשם התקבלו מספר תסקירי מעצר מהם עלתה תמונה של נאשם הנוטה לפתור מחלוקות בדרכים אלימות, הסובל מבעיות תקשורת ומחוסר כלים לטיפול במחלוקות בתחום המשפחה. עם זאת, ניכר כי מכיר בבעייתיות התנהלותו והביע נכונות לשילוב בהליך טיפולי ארוך טווח. שירות המבחן מצא את הנאשם מתאים לשילוב בהליך טיפולי ב"בית נועם" -

מוסד המיועד לטיפול בתחום האלימות הזוגית ובמפקחים המוצעים עליו, כמסגרת תומכת ומפחיתת סיכון. בהחלטתי מיום 5.7.15, קבעתי שמדובר בחלופה התואמת את רמת המסוכנות הנשקפת מהנאשם ונוכח המוטיבציה שהביע הנאשם, אף קיים פוטנציאל להצלחת ההליך, ועל כן אימצתי המלצת שירות המבחן והוריתי על שחרורו למתווה טיפולי. ממועד זה הנאשם אף נתון בפיקוח שירות המבחן.

5. כעולה מתסקירים נוספים שהתקבלו בהליך זה (שבעה במספר), הנאשם השתלב בטיפול ב"בית נועם" במסלול משולב וכעבור חודשיים המשיך למסלול הוסטל, למשך ארבעה חודשים, כשבאותה עת אף השתלב בעבודה, ללא פיקוח. עם סיום הליך הטיפול ב"בית נועם" המשיך בשיחות פרטניות בשירות המבחן ובקבוצה טיפולית ייעודית, וזאת בנוסף לטיפול זוגי שעבר הזוג במרכז למניעת אלימות בעיר מגוריו.

6. מתסקיר המעצר האחרון, שהתקבל בחודש אפריל השנה, עלתה תמונה חיובית בדגש על הפחתה ניכרת ברמת הסיכון הנשקף מהנאשם. במעמד הדיון שהתקיים בהליך המעצר ביום 4.4.16, הסכימה ב"כ המאשימה להמלצות שירות המבחן לביטול התנאים המגבילים בהם היה נתון הנאשם, ולחזרתו לחיים משותפים עם המתלוננת.

תסקירי שירות המבחן

7. במסגרת התיק דנא התקבלו שני תסקירים. מהראשון, מיום 4.5.16, עולה, כי הנאשם בן 46, נשוי ואב לחמישה ילדים בגילאי 4-13. במסגרת עבודתו כמטפל בקשישים, היה מעורב באירוע של תקיפת מטופל, הורשע ונדון לששה חודשי עבודות שירות. כיום הנאשם עובד כנהג משאית ומתקפד באופן יציב. הנאשם נטל אחריות מלאה על ביצוע העבירות המיוחסות לו והסביר כי נטה להתפרצויות אלימות בשל בעיות תקשורת וחוסר יכולת לשתף את המתלוננת. הנאשם הכיר בדפוסיו האלימים ולדבריו ההליך הטיפולי שעבר סייע לו להכיר באחריותו על התנהלותו האלימה ובזיהוי מצבי סיכון. בשיחה עם המתלוננת עלה, כי בעבר, גם על רקע בעיות פרנסה, חלה הסלמה בהתנהלות הנאשם ולא הייתה לה כל השפעה עליו. עוד מוסרת שמאז ששבו לחיים משותפים, המצב השתפר וזאת לצד קבלת טיפול זוגי.

8. שירות המבחן מעריך שהנאשם, שסובל מהתנהלות אימפולסיבית וקשיי תפקוד, הפיק תועלת מההליך הטיפולי שבו משולב וכי קיימים גורמי סיכוי לשיקום רבים המצמצמים סיכון להתנהגות אלימה בעתיד. על מנת

שא לקטוע את ההליך הטיפולי הומלץ להעמידו בפיקוח שירות המבחן.

9. מתסקיר משלים שהתקבל, נושא תאריך 20.09.16, עולה שהנאשם המשיך בשיתוף פעולה עם שירות המבחן. בתקופה קצרה נפטרו שלושה מאחיו מסיבוכי מחלה גנטית. במהלך הפגישות הקבוצתיות מביע עמדות כנגד אלימות, המבטאות אמפתיה כלפי נשים. לאור המשך התגייסותו לתהליך הטיפולי, חוזר שירות המבחן על המלצתו להעמיד הנאשם במבחן.

תמצית טיעוני הצדדים

10. ב"כ המאשימה, עו"ד דסקין, עמדה בטיעוניה על חומרת מעשי הנאשם, הדגישה את כיעורם ומשכמם והפנתה לכך שמדובר במסכת מעשי אלימות משפילה ותוקפנית. ב"כ המאשימה לא התעלמה מההליך הטיפולי בו מצוי הנאשם ואף בירכה על כך, אך סבורה שנוכח טיב המעשים בהם הורשע, ריבויים, עברו הפלילי הכולל הרשעה בעבירת אלימות יש להתייחס להליך זה בזירות רבה ולא להעניק לו משקל מכריע. על כן עתרה להטיל על הנאשם מאסר בפועל הנע בין 12-24 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית.

11. מנגד, עתר ב"כ הנאשם, עו"ד ג'ואד נאטור, לאימוץ המלצת שירות המבחן המבוססת על הליך שיקום ארוך ונושא פירות שעבר הנאשם. ב"כ הנאשם הפנה לכך שהנאשם היה נתון במעצר חודשיים ולאחר מכן שהה חודשים רבים בריחוק ממשפחתו. עוד הדגיש את עמדתה החיובית של המאשימה בהליך המעצר והפנה לפסיקה המלמדת לשיטתו, על כך שבמקרים דומים, סטו בתי המשפט מרף הענישה לטובת שיקום הנאשם.

12. הנאשם בדברו האחרון הודה לבית המשפט על שנאות להפנותו להליך שיקום, הסביר שקיבל כלים רבים שמצליח להשתמש בהם ולשפר את התקשורת עם המתלוננת. עוד סיפר שכיום מצליח לזהות מצבי סיכון, משתף יותר את המתלוננת, ומצליח לשמור על עצמו גם במצבי משבר.

דין והכרעה

גזירת דינם של נאשמים בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין

13. על בית המשפט לקבוע עונש ההולם את מעשה העבירה בהתאם לעקרון ההלימה (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין), תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות המקרה הספציפי.

מתחם העונש ההולם

14. הערך החברתי המרכזי שנפגע כפועל יוצא מביצוע עבירה של תקיפת בן זוג הינו זכותה החוקתית של המתלוננת כאדם וכאישה לביטחונה ושלומה הפיזי והנפשי. המחוקק עצמו אמר את דברו בנדון, שעה שהכפיל את עונש המאסר בעבירות תקיפה המבוצעת כלפי בן משפחה לעומת עבירה של תקיפה רגילה, ובתי המשפט, על ערכאותיהם השונות, עמדו על חומרת עבירות האלימות והאיומים ככלל, וכנגד בנות זוג בפרט, אשר **"הפכו זה מכבר לרעה חולה אשר בתי המשפט מצווים להיאבק בה"** ראה רע"פ 6577/09 ניר צמח נ' מדינת ישראל, מיום 20.08.09. לכך אוסיף, את מעשה האיומים הבוטה כלפי בני משפחת המתלוננת שנזעקו לעזרתה המקיפים חשש לבטחונם שלהם.

15. ההלכה הפסוקה אף אמרה את דברה בקול ברור ונחרץ באשר לכיעורן ומסוכנותן של עבירות הפוגעות בגופה של האישה ובכבודה ולתחושות הביזוי, השפלה והכאב שנגרמים לקורבנות האלימות במשפחה.

דברים ברוח זו נאמרו גם בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 11.10.07:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך המשפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב על ידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג;"

16. בענייננו, מעשיו של הנאשם פגעו פגיעה קשה ועוצמתית בערכים המוגנים, וראש וראשונה, בשלומה של המתלוננת וביטחונה. הנאשם חבל בה, משך בשערותיה, הכניס ראשה לתוך אסלה ואיים עליה איומים קשים. המעשים נמשכו במהלך יותר משנה ומלמדים על התנהלות אלימה, תוקפנית, משפילה ומסוכנת.

מדיניות הענישה המקובלת בעבירות אלימות במשפחה

17. בחינת מדיניות הענישה המקובלת בעבירות אלימות במשפחה מלמדת כי טווח הענישה רחב וגמיש ותלוי בשילוב נאשם בהליך טיפולי, עברו הפלילי וחומרת המעשים. בענייננו, כשמדובר בנאשמים בצבר עבירות ברף בינוני-גבוה, מוטלים עליהם, על פי רוב, מאסרים בפועל לתקופה שאינה קצרה. עם זאת ראוי לציין, שבית המשפט, ברגיל, מייחס משמעות רבה להצלחה בהליך טיפולי בתחום זה.

18. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש ליתן את הדעת לכך שהנאשם הורשע במספר עבירות, ובין היתר גרם למתלוננת חבלות, אך אין מדובר בפציעות קשות.

19. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), מצאתי כי מתחם העונש ההולם בעבירה שבה הורשע הנאשם, הינו החל ממספר חודשי מאסר ועד לשנת מאסר.

20. בנסיבות המקרה שלפנינו מצאתי שעניינו של הנאשם נופל בגדרי אותם מקרים חריגים, בהם קיימת הצדקה לסטות ממתחם העונש לקולא משיקולי שיקום. מצאתי להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, הצלחת ההליך הטיפולי בו שולב, גילו, והמלצת שירות המבחן. עוד שוכנעתי שהנאשם הפנים את חומרת מעשיו, מצוי בהליך טיפולי מעמיק ומשמעותי וכתוצאה מכך חלה הפחתה ניכרת ממידת הסיכון הנשקף ממנו להישנות מעשי אלימות.

אנמק החלטתי:

סטייה ממתחם העונש ההולם מטעמים של שיקום

21. בסעיף 40ג'(ב) לחוק העונשין נקבע כי: בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, "**...ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה**".

22. סעיף 40ד'(א) לחוק העונשין קובע כך: "**קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969**".

23. התשובה לשאלה אילו מן המקרים ייחשבו כשיקום כמשמעותו בסעיף 40ד' לחוק ואילו לאו, היא מורכבת ותלויה במספר פרמטרים, בין היתר חומרת העבירה, נסיבות הנאשם, טיבו של הליך השיקום והסיכון להישנות עבירות. לשון סעיף 40ד' לחוק מלמדת, כי לעיתים כאשר "נאשם השתקם" או כי "יש סיכוי של ממש שישתקם", עשויים שיקולי השיקום לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול. ראו רע"פ 7572/12 הזייל נ' מדינת ישראל (23.10.12). ואולם, אין די בנאשם המראה נכונות כנה להשתלב בהליך שיקום אלא יש להציג הליך משמעותי המגלה פוטנציאל שיקומי ממשי, תוך קביעה כי הסיכוי לביצוע עבירות נוספות בעתיד הוא נמוך ביותר. ראו ע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל (14.07.13). לתסקיר שירות המבחן בהקשר זה מעמד משמעותי ביותר, אם כי כמובן שאינו מחייב את בית המשפט.

24. במקרה שלפניי, שוכנעתי כי התלכדו יחדיו מספר טעמים ראויים המהווים בסיס לסטות ממתחם העונש ההולם, וזאת בשים לב לסיכויי שיקום, וכעולה מתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם. הנאשם משולב בהליך טיפולי ממושך ומצוי בתקופת מעקב שאפשרה לשירות המבחן להתרשם מיכולתו להתמיד בהליך זה. הנאשם נתרם מההליך הטיפולי אשר בפירותיו החיוביים ניתן להבחין כבר היום, עם חזרתו לחיים משותפים עם המתלוננת והצלחתו להתגבר על משברים קשים, ובהם מות שלושת אחיו, באמצעות הכלים הטיפוליים שרכש.

25. שירות המבחן עוקב אחר הנאשם משלב הליך המעצר, מעל שנה, ואף בהליך שלפניי התקבל תסקיר משלים עדכני המלמד על התגייסות מלאה של הנאשם להליך הטיפולי.

26. הנאשם עובר הליך טיפולי מורכב וארוך טווח, שהחל בשהייה ב"בית נועם", משם להוסטל, טיפול פרטני וקבוצתי בשירות המבחן, טיפול זוגי וחזרה לחיים משותפים עם המתלוננת.

27. נראה אכן כי מצבו של הנאשם טרם תחילת הטיפול והיום, שונה באופן ניכר ויש בכך כדי להשליך על רמת הסיכון הנשקף ממנו. הנאשם מכיר בחשיבות המשך ההליך הטיפולי ומגלה מוטיבציה כנה להמשיך בו. התרשמתי שההליך הטיפולי שעובר הנאשם ממושך, מעמיק, מתאים לבעיותיו ואפקטיבי. כל אלו מלמדים על סיכוי גבוה מאד לשיקום הנאשם, ואומר אף בזהירות יותר מכך, על שיקומו בפועל.

28. לא כל מקרי השיקום יובילו בהכרח למסקנה, כי אין מקום לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל. ראו לעניין זה רע"פ 262/14 **נאשף נ' מדינת ישראל** (22.01.14) וכן רע"פ 5354/12 **קובר נ' מדינת ישראל** (12.7.12). לעומתם, קיימים מקרים לא מעטים שיצדיקו חריגה ממתחם העונש ההולם והימנעות משליחת הנאשם למאסר בפועל ואפילו בדרך של עבודות שירות. ראה לעניין זה פסק דינה של הש' ברק ארז, ע"פ 779/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (12.04.15), הדן בהליך שיקומו המוצלח של צעיר שהורשע בעבירות שוד, שם קבעה, כי **"יש לתת בכורה לשיקול המטפלים תוך שימוש בסופרלטיבים שאינם מקובלים - אימתי תהא משמעות לאמירה כי ניתן לתת עדיפות לשיקולי שיקום"**.

29. בעניינו, הגם שקבעתי שמדובר בנאשם הראוי להקלה נוכח שיקומו, אין מנוס מלגזור תקופת מאסר בפועל ואתחשב בתקופת המעצר אותה ריצה הנאשם.

30. לכך אוסיף המלצת שירות המבחן להותיר הנאשם תחת עינו הפקוחה, ולסייע לו בהמשך דרכו.

סוף דבר

31. לפניי עומד נאשם אשר מבקש להמשיך את הליך השיקום הממושך אותו החל לפני זמן רב, וניכר כי עשה דרך על ידי הכרה בבעיותיו וטיפול ממושך בהן, יש להמשיך ולקדם הליך זה שיש בו, בסופו של דבר, כדי לשרת את האינטרס הציבורי. **"שובו של אדם לחברה לאחר שעבר תהליך שיקומי מוצלח, בסופו של יום, עשוי במקרים רבים לשרת את האינטרס הציבורי, לצד האינטרס הפרטני של הנאשם, במידה העולה על התועלת המופקת מענישה מאחורי סורג ובריח"**. דברי כב' הש' ג'ובראן (ע"פ 4875/11 **מדינת ישראל נ' פלוני** (26.1.2012)).

32. טרם סיום אבקש להתייחס לעמדת המאשימה. בעניינו של הנאשם נקטה המאשימה עמדה כפולה וסותרת. בהליך המעצר הלכה יד ביד עם המלצות שירות המבחן ואף הסכימה, הסכמה חריגה, להשבת הנאשם לביתו ולביטול התנאים המגבילים. בהליך שלפניי, על אף תסקירים חיוביים ביותר שהתקבלו וחודשים רבים שעברו, נקטה בעמדה נוקשה של עתירה למאסר ממושך, מבלי ליתן כל משקל להליך הטיפולי שבו מצוי הנאשם. אל לה למדינה לדבר בשני לשונות, ואף לא לחשוש מלהושיט יד לנאשמים הפועלים לשיקום חייהם. אינטרס שיקום הנאשם אינו אינטרס אישי של הנאשם אלא אינטרס ציבורי רם מעמד הפועל לטובת החברה כולה.

אשר על כן, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

- א. מאסר בפועל בן 50 יום בניכוי ימי מעצרו מיום 12.5.15-5.7.16.
 - ב. מאסר על תנאי בן 7 חודשים לבל יעבור הנאשם עבירות אלימות במשפחה מסוג פשע, וזאת תוך 3 שנים מהיום.
 - ג. מאסר על תנאי בן 3 חודשים לבל יעבור הנאשם עבירת איומים, וזאת תוך 3 שנים מהיום.
 - ד. מעמדה הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך שנה מהיום.
- עותק מהחלטתי יועבר לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ה אלול תשע"ו, 28 ספטמבר 2016, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד דנית שושן, הנאשם וב"כ עו"ד ג'ואד נטור.